

FIȘA DISCIPLINEI

Diplomatică și sigilografie

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arhivistica
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Diplomatică și sigilografie				Codul disciplinei	HLR1526
2.2. Titularul activităților de curs			Prof.univ.habil.dr. Șerban Turcuș				
2.3. Titularul activităților de seminar			Prof.univ.habil.dr. Șerban Turcuș				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat (consiliere profesională)					
Examinări					
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					
3.8. Total ore pe semestru					
3.9. Numărul de credite					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Aule universitare, biblioteci, muzee, arhive, laboratoare de restaurare
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	Fiind un curs de științe și metodologie istorică din cele ce se fac pe parcursul preparării universitare oferă puternice și durabile abilități pentru formarea istoricului de meserie. Se oferă contactul direct, concret și vizibil cu documentul istoric în sensul lui genuin juridic, înțelegerea și interpretarea lui. Cursul oferă competențe tehnice și interpretative specifice pentru un istoric îl ajută la regăsirea informației despre trecutul istoric conjugat posibil cu jurisprudența epocii, stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoarele diplomatice și la producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a izvoarelor cu caracter juridic.
Competențe transversale	Competențele transversale vin în plan particular din însăși constituția genetică a disciplinei. E vorba de solidarizarea și colaborarea istoriei cu tot spectrul de științe ce analizează evidențele juridice și de legitimitate ale istoriei. Oferă competențe pentru îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale de analiză și gestiune a documentului cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de activitate constant interdisciplinară prin recursul constant la instituția arhivistică și la produse arhivistice de natură telematică.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște conținuturile de bază ale disciplinei și este în măsură să utilizeze cunoștințele dobândite.
Aptitudini	Studentul este capabil să lucreze cu documente de proveniență variată: pontificale, imperiale, regale, monastice
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent, cu respectarea normelor de etică și deontologia cercetării științifice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea competențelor tehnice și interpretative fundamentale pentru studiul izvoarelor diplomatice și sigilografice
7.2 Obiectivele specifice	Dobândirea competențelor și abilităților determinante pentru sectoarele cunoașterii istorice care presupune accesarea izvoarelor istorice juridice. Abilitarea în tehnica și înțelegerea scrisului istoric în sens juridic, distincția diferitelor categorii de izvoare juridice scrise, evaluarea și interpretarea simbolurilor puterii publice laice și religioase, cunoașterea construcției identităților personale și publice de-a lungul istoriei oglindite în documente diplomatice, matrițe și amprente sigilare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Istoria și știința scrisului	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică.	
Introducere în diplomatică	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică.	
Caracterele extrinseci ale documentului diplomatic	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică pe izvoare diplomatice.	
Caracterele intrinseci ale documentului diplomatic	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică pe izvoare diplomatice	
Tipuri de cancelarii și tipuri de documente emantate	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică pe izvoare diplomatice.	
Sigilografia	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică pe izvoare sigilografice	
Tipologia sigiliilor și tehnici de punere a sigiliilor	Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică pe izvoare sigilografice Expunerea sistematică; conversația euristică; demonstrația didactică pe izvoare sigilografice	
Cursuri practice de documente pontificale, imperiale, regale, monastice, vizite arhive cu vizualizare matrițe și amprente sigilare	Exerciții practice pe tipul de document menționat în limba latină și română și demonstrația didactică pe izvoare diplomatice și sigilografice	

Bibliografie

Nicolae Edroiu, Științele auxiliare ale istorie, Cluj-Napoca, 2003.
L'Histoire et ses méthodes, volume publié sous la direction de Charles Samaran, de l'Institut. Paris, Gallimard, 1961, 1773 p.
Vocabulaire international de la sigillographie / Conseil international des archives, Comité de sigillographie, Roma, Ministero per i beni culturali e ambientali : Istituto poligrafico e zecca dello Stato, Libreria dello Stato 1990, 389 p.
Vocabulaire international de la diplomatique, ed. Maria Milagros Cárcel Ortí, 2. ed., València 1997
Armando Petrucci, Prima lezione di paleografia, Laterza, Bai-Roma, 2007.
Glossarium Mediae Latinitatis Actorum Transylvaniae, Moldaviae et Transalpinae Historiam Illustrantium. Vol. I, lit. A-C. Coordonatori: Aurel Răduțiu și Vasile Rus. Autori: Susana Andea, Adinel Ciprian Dincă, Lidia Gross,

Viorica Pervain, Aurel Răduțiu, Vasile Rus și Beatrice Tătaru †. Colaboratori: Anton Dörner și Șerban Turcuș. Editura Academiei Române 2010, XX+694 p.
Dincă, Adinel, Papahagi, Adrian, Vocabularul cărții manuscrise, coord. Adrian Papahagi, (351 p., 10 planșe), Ed. Acad. Române, București, 2013

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Continuă să existe o mare distanță între disciplina științele auxiliare ale istoriei-diplomatică și sigilografie și comunitatea epistemică din România. Fiind o solicitantă disciplină istorică, construirea de specialiști în diplomatică presupune investiții masive, intelectuale și materiale pe care Universitatea „Babeș-Bolyai” a început să le facă cu asociațiile profesionale dar angajatorii reprezentativi nu sunt dispuși să le facă de mulți ani (laboratoare, centre paleografice, vizite cu caracter științific, achiziții de instrumentar tehnico-științific) menținând distanța care ne separă de multe țări din Uniunea Europeană. Rezultatele se văd în producția istoriografică tot mai puțin documentată din punct de vedere al diplomaticii și tot mai mult speculativă, cu surse ce nu aparțin diplomaticii și sigilografiei, ci unor informări livrate de multe ori puțin tangente cu diplomația. Cu toate acestea, rezultatele școlii clujene de științe auxiliare încep să fie tot mai rodnice, datorită sprijinului oferit de universitate și Academia Română.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare continuă și evaluare finală	Interogarea frontală prin exercitii practice și detectarea abilităților tehnice	45% evaluare pe parcursul semestrului 55% evaluare finală
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
•			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
20.10.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

.....

.....

Data avizării în departament:
...

Semnătura directorului de departament

.....